

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

<b>Повна назва навчальної дисципліни</b>	Внутрішня медицина
<b>Повна офіційна назва закладу вищої освіти</b>	Сумський державний університет
<b>Повна назва структурного підрозділу</b>	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра внутрішньої та сімейної медицини
<b>Розробник(и)</b>	Ковчун Анна Володимирівна, Приступа Людмила Никодимівна, Дудченко Ірина Олександрівна
<b>Рівень вищої освіти</b>	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
<b>Тривалість вивчення навчальної дисципліни</b>	один семестр
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	Обсяг становить 4 кред. ЕКТС, 120 год. Для денної форми навчання 80 год. становить контактна робота з викладачем (6 год. лекцій, 74 год. практичних занять), 40 год. становить самостійна робота.
<b>Мова викладання</b>	Українська

### 2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

<b>Статус дисципліни</b>	Обов`язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
<b>Передумови для вивчення дисципліни</b>	«Крок-1», Необхідні знання з: - латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини, - фізіології, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії, - мікробіології, вірусології та імунології, - патоморфології, - патофізіології, - фармакології, - гігієни та екології, - пропедевтики внутрішньої медицини, - сестринської практики, - радіології.
<b>Додаткові умови</b>	Додаткові умови відсутні
<b>Обмеження</b>	Обмеження відсутні

### 3. Мета навчальної дисципліни

Досягнення студентами глибоких сучасних знань та професійних вмінь з внутрішньої медицини, а саме з гастроентерології, пульмонології та гематології, зокрема принципів діагностики, лікування та профілактики хвороб внутрішніх органів, у тому числі опанування навичок збору анамнезу, проведення фізикального обстеження, диференціальної діагностики

та принципів лікування з дотриманням принципів медичної етики та деонтології на основі знань з основних фундаментальних дисциплін.

#### 4. Зміст навчальної дисципліни

##### **Модуль 1. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів травлення.**

Тема 1 Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ). Диспепсія. Хронічні гастрити.

ГЕРХ: визначення, етіологія, патогенез. Роль гастроезофагеального рефлюксу у розвитку езофагіту та стравоходу Барретта. Класифікація. Ерозивна та неерозивна ГЕРХ. Клінічні прояви залежно від варіанту та стадії. Критерії діагностики, диференційна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія з позицій доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Диспепсія: визначення, етіологія, патогенез. Класифікація. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Лікувальна тактика з позицій доказової медицини. Профілактика, прогноз та працездатність. Хронічний гастрит: визначення, етіологія, патогенез. Роль *H. pylori* у виникненні хронічних гастритів. Класифікація. Неатрофічний та атрофічний гастрит. Значення ендоскопічного та рентгенологічного дослідження для встановлення діагнозу. Підходи до лікування різних типів хронічного гастриту з позицій доказової медицини. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2 Виразкова хвороба та інші пептичні виразки шлунка та 12-палої кишки.

Визначення. Роль *H. pylori*, кислото-пептичного фактору та медикаментів у виникненні пептичних виразок та їх рецидивів. Особливості перебігу Нр-позитивних та Нр-негативних виразок. Ускладнення (перфорація, пенетрація, кровотеча, порушення евакуації та моторної функції). Значення інструментальних та лабораторних методів діагностики. Методи діагностики Нр-інфекції. Тактика ведення хворого на виразкову хворобу з позиції доказової медицини та в умовах пандемії. Ерадикаційна терапія. Контроль ерадикації. Медикаментозна терапія Нр-негативних виразок. Показання до хірургічного лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3 Біліарні захворювання: жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні розлади.

Визначення. Етіологія, патогенез. Значення інфекції, порушень моторики та дисхолії у розвитку хронічного безкам'яного холециститу, холангіту та жовчнокам'яної хвороби. Особливості клінічного перебігу. Роль інструментальних методів в діагностиці. Диференційний діагноз. Ускладнення. Диференційоване лікування залежно від клінічного варіанта та наявності ускладнень з позицій доказової медицини. Показання до хірургічного лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення хворого в умовах пандемії.

Тема 4 Хронічні захворювання тонкої кишки: целіакія та інші ентеропатії.

Визначення. Етіологія, патогенез. Роль непереносимості компонентів їжі, ензимопатій та імунних факторів. Синдроми малъабсорбції та малъдигестії. Критерії діагностики, диференційна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія з позицій доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення пацієнта в умовах пандемії.

**Тема 5 Хронічні захворювання товстої кишки: неспецифічний виразковий коліт, хвороба Крона та синдром подразненої кишки.**

Неспецифічні коліти (неспецифічний виразковий коліт та хвороба Крона): визначення, етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічного перебігу залежно від ступеня активності, тяжкості і фази перебігу. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування з позицій доказової медицини. Ускладнення та захворювання, асоційовані з виразковим колітом (склерозуючий холангіт, спондиліт, артрити, дерматози). Синдром подразненої кишки: визначення, Римські критерії діагностики. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви різних варіантів. Діагностичні критерії та критерії виключення діагнозу. Диференційна діагностика. Лікування різних форм з позицій доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення пацієнта з захворюванням товстого кишечнику в умовах пандемії.

**Тема 6 Хронічні гепатити.**

Визначення. Класифікація. Роль персистенції вірусу, медикаментозних агентів, імунних порушень та алкоголю. Методи діагностики вірусної інфекції. Аутоімунний гепатит, хронічні вірусні, медикаментозні гепатити. Алкогольна хвороба печінки. Основні клініко-біохімічні синдроми. Особливості клінічного перебігу та діагностики окремих форм. Значення морфологічних, біохімічних і візуалізаційних методів. Диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування різних форм з позицій доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення пацієнта з хронічним гепатитом в умовах пандемії.

**Тема 7 Цирози печінки.**

Визначення. Значення вірусної інфекції, нутритивних факторів, алкоголю, токсичних речовин та імунологічних порушень. Класифікація. Особливості клінічних проявів та діагностики різних варіантів. Диференційний діагноз. Печінкова недостатність та інші ускладнення. Диференційована терапія з позицій доказової медицини. Невідкладна терапія ускладнень. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність, ведення хворого в умовах пандемії.

**Тема 8 Хронічні панкреатити.**

Визначення. Значення різних етіологічних факторів. Класифікація. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференційної діагностики. Ускладнення. Методи дослідження в діагностиці панкреатиту. Диференційоване лікування з позицій доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність, особливості ведення хворого в умовах пандемії.

**Модуль 2. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів дихання.**

## Тема 9 Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхоектатична хвороба.

Визначення хронічного обструктивного захворювання легень. Значення паління, екологічних, професійних факторів та інфекції у розвитку хронічного бронхіту. Класифікація. Клінічні прояви, роль інструментальних методів обстеження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування з позиції доказової медицини. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Визначення бронхоектатичної хвороби. Етіологія, класифікація та критерії діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Методи консервативного лікування з позиції доказової медицини та покази до оперативного лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення пацієнта з хронічними запальними захворюваннями респіраторної системи в умовах пандемії.

## Тема 10 Бронхіальна астма.

Визначення. Етіологія, особливості патогенезу. Класифікація. Клінічні прояви і зміни даних інструментальних методів дослідження в залежності від ступеня тяжкості. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування з позиції доказової медицини залежно від ступеня тяжкості. Роль спірометрії та пікфлоуметрії. Невідкладна допомога при тяжкому загостренні бронхіальної астми. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Ведення хворого з бронхіальною астмою в умовах пандемії.

## Тема 11 Позалікарняна пневмонія

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація. Особливості етіології та клінічного перебігу аспіраційних пневмоній та пневмоній у осіб з тяжкими дефектами імунітету. Критерії діагностики та тяжкості перебігу позалікарняної пневмонії. Роль лабораторних та інструментальних методів у діагностиці. Диференційна діагностика. Особливості клінічного перебігу залежно від тяжкості захворювання. Диференційоване лікування з позиції доказової медицини, особливості ведення хворого в умовах пандемії. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

## Тема 12 Нозокоміальна пневмонія.

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація. Критерії діагностики нозокоміальної пневмонії та тяжкості її перебігу. Роль лабораторних та інструментальних методів у діагностиці. Диференційна діагностика. Особливості клінічного перебігу залежно від тяжкості захворювання. Диференційоване лікування з позиції доказової медицини. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

## Тема 13 Ускладнення пневмоній.

Визначення, етіологія, патогенез, клінічні особливості перебігу, критерії діагностики, терапевтичні можливості лікування з позиції доказової медицини, покази та методи хірургічного лікування, а також ускладнення сухого та ексудативного плевритів, емпієми плеври, абсцесу та гангрени легені. Особливості ведення хворого в умовах пандемії.

## **Модуль 3. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб крові та кровотворних органів.**

**Тема 14 Анемії (залізодефіцитна, В12-дефіцитна, фолієводефіцитна, гемолітична, апластична, постгеморагічна).**

**Визначення.** Етіологічні фактори та патогенез. Особливості клініки та лабораторної діагностики різних форм. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування різних форм з позиції доказової медицини. Переливання компонентів крові та компонентів. Первина та вторинна профілактика. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність.

**Тема 15 Гострі лейкемії.**

**Визначення, класифікація, етіологія та патогенез розвитку гострих лейкемій.** Основні клінічні синдроми. Лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика. Принципи лікування з позиції доказової медицини, критерії ремісії, покази до трансплантації кісткового мозку. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність.

**Тема 16 Хронічні лейкемії.**

**Визначення, класифікація, етіологія та патогенез розвитку хронічних лейкемій.** Основні клінічні синдроми. Лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика. Принципи лікування з позиції доказової медицини, критерії відповіді на лікування, покази до трансплантації кісткового мозку. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність.

**Тема 17 Лімфоми.**

**Визначення, етіологія, патогенез та класифікація лімфом, клінічні особливості перебігу різних варіантів лімфом.** Основні клінічні синдроми. Лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика. Принципи лікування з позиції доказової медицини, критерії відповіді на лікування. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність.

**Тема 18 Множинна мієлома.**

**Визначення, етіологія, патогенез та класифікація, стадіювання множинної мієломи.** Основні клінічні синдроми. Лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика. Принципи лікування з позиції доказової медицини, критерії відповіді на лікування, покази до променевої терапії. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність.

**Тема 19 Гемофілії. Тромбоцитопенічна пурпурा.**

**Визначення, етіологія, патогенез та класифікація гемофілії.** Клінічні прояви, лабораторна діагностика та диференціальна діагностика. Лікування та передопераційна підготовка хворих на гемофілію з позиції доказової медицини. Особливості ведення хворого в умовах пандемії. Прогноз та працездатність. Визначення, етіологія, патогенез та класифікація тромбоцитопенічної пурпури. Клінічні прояви, лабораторна діагностика та диференціальна діагностика. Лікування з позиції доказової медицини. Профілактика кровотеч. Прогноз та працездатність. Особливості ведення хворого в умовах пандемії.

**Тема 20 Захист історії хвороби.**

**Навчальна історія хвороби,** що базується на клінічній курації хворих з оформленням даних обстеження та додаткових методів дослідження, з метою встановлення та обґрунтування діагнозу і призначення схеми лікування.

Тема 21 Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Тема 22 Практико-орієнтований іспит

Проведення іспиту відповідно до регламенту

## 5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Уміти збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані пацієнтів з гастроenterологічними, пульмонологічними та гематологічними захворюваннями з урахуванням етичних аспектів.
PH2	Визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень, оцінювати їх результати для обстеження пацієнта із патологією шлунково-кишкового тракту, дихальної системи та системи крові.
PH3	Встановлювати попередній діагноз захворювання.
PH4	Визначати необхідний режим праці та відпочинку, характер харчування при лікуванні та профілактиці захворювань шлунково-кишкового тракту, дихальної системи та системи крові.
PH5	Призначати лікування з позиції доказової медицини, проводити профілактику пацієнтам із гастроenterологічними, пульмонологічними та гематологічними захворюваннями.
PH6	Діагностувати невідкладні стани, визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу в гастроenterології (абдомінальному болю, гострій печінковій недостатності, шлунково-кишкових кровотечах), пульмонології (тяжкому загостренні бронхіальної астми, гострій дихальній недостатності, негоспітальній та госпітальній пневмонії тяжкого перебігу, загострені хронічного обструктивного захворювання легень) та гематології (анемія тяжкого ступеня, агранулоцитоз)
PH7	Виконувати медичні маніпуляції.
PH8	Розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
PH9	Уміти проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи.
PH10	Проводити експертизу працездатності пацієнтів з гастроenterологічними, пульмонологічними та гематологічними захворюваннями.
PH11	Вести медичну документацію, в тому числі електронні форми.
PH12	Оцінювати вплив навколошнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я пацієнта з гастроenterологічними, пульмонологічними та гематологічними захворюваннями.
PH13	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН14	Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами
РН15	Встановлювати остаточний клінічний діагноз
РН16	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних методів досліджень.

## 6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Мати грунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПР4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
ПР6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПР7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні ) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР8	Визначати головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПР17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР18	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
ПР19	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР21	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПР23	Оцінювати вплив навколошнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

## 7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
CH2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях
CH3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
CH4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
CH5	Здатність приймати обґрунтовані рішення; навички міжособистісної взаємодії.
CH6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
CH7	Здатність працювати в команді.

## 8. Види навчальних занять

Тема 1. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ). Диспепсія. Хронічні гастрити.
--

### Пр1 "Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Диспепсія. Хронічні гастрити." (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика. Лікування та профілактика гастроезофагеальної рефлюксної хвороби, диспепсії та хронічних гастритів. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), а також перегляд відеозаписів з ендоскопічним обстеженням стравоходу і шлунку.

### Тема 2. Виразкова хвороба та інші пептичні виразки шлунка та 12-палої кишки.

#### Пр2 "Виразкова хвороба та інші пептичні виразки шлунка та 12-палої кишки." (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика виразкової хвороби та інших пептичних виразок шлунка та 12-палої кишки. Ускладнення. Лікування та профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), а також застосування віртуальної симуляції (перегляд відеозаписів з ендоскопічним обстеженням шлунку та дванадцятипалої кишки). За карантинних умов, опанування навичок за допомогою рольових ігор, застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації.

### Тема 3. Біліарні захворювання: жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні розлади.

#### Пр3 "Жовчнокам'яна хвороба та хронічний холецистит" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація жовчнокам'яної хвороби. Критерії діагностики та роль візуалізаційних методів, диференціальна діагностика, лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація хронічного холециститу. Критерії діагностики та роль лабораторних методів, диференціальна діагностика, лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

#### Пр4 "Функціональні біліарні порушення" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація функціональних біліарних порушень. Критерії діагностики та роль лабораторних методів, диференціальна діагностика, лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), при відсутності карантинних обмежень - опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану обстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), застосування віртуальної симуляції (перегляд рентгенологічних, УЗД та КТ-досліджень). За карантинних умов робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### Тема 4. Хронічні захворювання тонкої кишкі: целіакія та інші ентеропатії.

##### Пр5 "Целіакія" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація целіакії. Критерії діагностики, роль лабораторних та інструментальних методів, диференціальна діагностика, лікування. Прогноз та працездатність.

##### Пр6 "Ентеропатії (непереносимість лактози, тропічний спру, синдром надмірного бактеріального росту)" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація ентеропатій. Критерії діагностики та роль лабораторних методів, диференціальна діагностика, лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), перегляд навчальних відеоматеріалів з візуалізації ними методами дослідження тонкого кишківника. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### Тема 5. Хронічні захворювання товстої кишкі: неспецифічний виразковий коліт, хвороба Крона та синдром подразненої кишкі.

##### Лк1 "Хронічні захворювання товстої кишкі: неспецифічні коліти" (денна)

Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину – в режимі on-line).

##### Пр7 "Неспецифічний виразковий коліт" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез та класифікація неспецифічного виразкового коліту. Клінічний перебіг, критерії діагностики, диференційний діагноз. Лікування та ускладнення.

### Пр8 "Хвороба Крона" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез та класифікація хвороби Крона. Клінічний перебіг, критерії діагностики, диференційний діагноз. Лікування та ускладнення.

### Пр9 "Синдром подразненої кишki" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, Римські критерії діагностики та класифікація синдрому подразненої кишki. Клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування. Ускладнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта, а також перегляд відеозаписів колоноскопії та аналіз знімків виконаних під час іригоскопії. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## **Тема 6. Хронічні гепатити.**

### Пр10 "Хронічні гепатити" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез та класифікація вірусних, аутоімунних та медикаментозних гепатитів. Лабораторна та інструментальна діагностика різних видів гепатитів.

### Пр11 "Хронічні гепатити" (денна)

Диференціальний діагноз. Ускладнення. Лікування різних форм гепатитів. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта, а також перегляд та трактування результатів КТ-дослідження, даних ендоскопічного, рентгенологічного та ультразвукового обстеження у гастроenterологічному або терапевтичному відділенні лікувального закладу. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## **Тема 7. Цирози печінки.**

### Пр12 "Цирози печінки" (денна)

Визначення. Значення вірусної інфекції, нутритивних факторів, алкоголю, токсичних речовин та імунологічних порушень. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика.

### Пр13 "Цирози печінки" (денна)

Диференційний діагноз. Печінкова недостатність та інші ускладнення.

#### Пр14 "Цирози печінки" (денна)

Диференційована терапія. Невідкладна терапія ускладнень. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта, перегляд та трактування даних ендоскопічного, рентгенологічного та ультразвукового обстеження у гастроenterологічному або терапевтичному відділенні лікувального закладу. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеній інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### Тема 8. Хронічні панкреатити.

##### Пр15 "Хронічні панкреатити" (денна)

Визначення, етіологія, класифікація хронічного панкреатиту. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференційної діагностики. Лабораторні та інструментальні методи дослідження в діагностіці хронічного панкреатиту. Диференційоване лікування. Ускладнення. Покази до оперативного лікування. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого біля ліжка пацієнта, перегляд та трактування візуалізаційних методів дослідження у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеній інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### Тема 9. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхосектатична хвороба.

##### Пр16 "Хронічне обструктивне захворювання легень" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація та клінічні прояви хронічного обструктивного захворювання легень.

##### Пр17 "Хронічне обструктивне захворювання легень" (денна)

Діагностичні критерії та диференційний діагноз хронічного обструктивного захворювання легень. Ускладнення. Лікування, прогноз та працездатність.

### Пр18 "Бронхоектатична хвороба" (денна)

Визначення, етіологія, класифікація, критерії діагностики та клінічні прояви бронхоектатичної хвороби. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Консервативне лікування, покази до оперативного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого; в симуляційному центрі (використання спірометру, пікфлоуметру та навчання роботі з основними видами інгаляційних девайсів, що застосовуються в пульмонології); перегляд та трактування візуалізаційних методів дослідження у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов – застосування віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

### Тема 10. Бронхіальна астма.

#### Лк2 "Бронхіальна астма" (денна)

Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину – в режимі on-line).

### Пр19 "Бронхіальна астма" (денна)

Визначення. Етіологія, особливості патогенезу. Класифікація. Клінічні прояви і зміни даних інструментальних методів дослідження в залежності від ступеня тяжкості. Диференційний діагноз.

### Пр20 "Бронхіальна астма" (денна)

Ускладнення. Лікування залежно від ступеня тяжкості. Невідкладна допомога при тяжкому загостренні бронхіальної астми. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого; в симуляційному класі (використання спірометру, пікфлоуметру та навчання роботі з основними видами інгаляційних девайсів, що застосовуються при лікуванні бронхіальної астми); перегляд та трактування візуалізаційних методів дослідження у відділеннях лікувального закладу. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

### Тема 11. Позалікарняна пневмонія

#### Пр21 "Позалікарняна пневмонія" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація позалікарняних пневмоній. Критерії діагностики та тяжкості перебігу. Роль лабораторних та інструментальних методів у діагностиці.

## Пр22 "Позалікарняна пневмонія" (денна)

Особливості етіології та клінічного перебігу аспіраційних пневмоній та пневмоній у осіб з тяжкими дефектами імунітету. Диференційна діагностика. Особливості клінічного перебігу залежно від тяжкості захворювання. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого; перегляд та трактування рентгенологічних та КТ-досліджень у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## Тема 12. Нозокоміальна пневмонія.

### Пр23 "Нозокоміальна пневмонія" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, критерії діагностики, особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування нозокоміальних пневмоній. Первина та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого; перегляд та трактування рентгенологічних та КТ-досліджень у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## Тема 13. Ускладнення пневмоній.

### Пр24 "Ускладнення пневмоній" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, клінічні особливості перебігу, критерії діагностики, лікування та ускладнення сухого та ексудативного плевритів, емпієми плеври, абсцесу та гангрени легені. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого; перегляд та трактування рентгенологічних та КТ-досліджень у відділеннях лікувального закладу. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначененої інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## Тема 14. Анемії (залізодефіцитна, В12-дефіцитна, фолієводефіцитна, гемолітична, апластична, постгеморагічна).

### Пр25 "Залізодефіцитна та постгеморагічна анемії" (денна)

Визначення, етіологія та патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференційний діагноз, лікування залізодефіцитної та постгеморагічної анемії.

**Пр26 "В12-дефіцитна та фолієводефіцитна анемії" (денна)**

Визначення, етіологія та патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференційний діагноз та лікування В12-дефіцитної та фолієводефіцитної анемії.

**Пр27 "Гемолітична та апластична анемії" (денна)**

Визначення, етіологія та патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференційний діагноз та лікування гемолітичної та апластичної анемії. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

**Тема 15. Гострі лейкемії.**

**Пр28 "Гострі лейкемії" (денна)**

Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клінічні синдроми, лабораторна діагностика гострих лейкемій.

**Пр29 "Гострі лейкемії" (денна)**

Діагностичні критерії, диференційна діагностика, лікування, критерії ремісії, покази до трансплантації кісткового мозку, прогноз та працездатність при гострих лейкеміях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом); ознайомлення з набором для проведення трепанобіопсії та стернальної пункції та перегляд відеоінструкції застосування голки для пункції кісткового мозку та трепанобіопсії. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

**Тема 16. Хронічні лейкемії.**

**Лк3 "Хронічні лейкемії" (денна)**

Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину – в режимі on-line).

**Пр30 "Хронічні лейкемії" (денна)**

Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, основні клінічні синдроми та лабораторна діагностика хронічних лейкемій.

### Пр31 "Хронічні лейкемії" (денна)

Діагностичні критерії, диференційна діагностика, лікування, критерії відповіді на лікування, покази до трансплантації кісткового мозку, прогноз та працездатність при хронічних лейкеміях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом); ознайомлення з набором для проведення трепанобіопсії та стернальної пункциї та перегляд відеоінструкції застосування голки для пункциї кісткового мозку та трепанобіопсії. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

### Пр32 "Лікування хронічних лейкемій." (денна)

Принципи лікування, критерії відповіді на лікування хронічних лейкемій. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

## **Тема 17. Лімфоми.**

### Пр33 "Лімфоми" (денна)

Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика хронічних лейкемій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики, перегляд відеоінструкції проведення пункциї та біопсії лімфатичного вузла); перегляд та трактування рентгенологічних, КТ та ПЕТ КТ-досліджень.

## **Тема 18. Множинна мієлома.**

#### **Пр34 "Множинна мієлома" (денна)**

Визначення, етіологія, патогенез та класифікація, стадіювання та клінічні синдроми множинної мієломи. Лабораторна діагностика, діагностичні критерії та диференційна діагностика, лікування, критерії відповіді на лікування, покази до променевої терапії. Прогноз та працездатність. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом); робота у симуляційному центрі (ознайомлення з набором для проведення пункції та біопсії лімфатичного вузла); перегляд та трактування рентгенологічних, КТ, ПЕТ КТ та сцинтиграфічні досліджень. За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### **Тема 19. Гемофілії. Тромбоцитопенічна пурпурा.**

##### **Пр35 "Гемофілії. Тромбоцитопенічна пурпурा." (денна)**

Визначення, етіологія, патогенез та класифікація гемофілії. Клінічні прояви, лабораторна діагностика та диференціальна діагностика. Лікування та передопераційна підготовка хворих на гемофілію. Прогноз та працездатність. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви тромбоцитопенічної пурпури. Лабораторна діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Профілактика кровотеч. Прогноз та працездатність. Вивчення даних тем передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (тестування, опитування, розбір клінічних кейсів), біля ліжка пацієнта – опанування навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, аналізу лабораторних та інструментальних результатів досліджень, проведення диференціальної діагностики та складання плану дообстеження й/або лікування хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). За карантинних умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору та аналізу вищезазначеної інформації, опанування навичок за допомогою рольових ігор, case-study.

#### **Тема 20. Захист історії хвороби.**

##### **Пр36 "Захист історії хвороби" (денна)**

Захист історії хвороби включає питання особливостей збору анамнезу, методики обстеження, верифікації діагнозу, диференціальної діагностики та лікування захворювання, яке було наявним у кожному конкретному випадку (згідно основного захворювання пацієнта, даного студенту для курації).

#### **Тема 21. Виконання практичних навичок і маніпуляцій**

##### **Пр37 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій." (денна)**

Виконання практичних навичок і маніпуляцій.

#### **Тема 22. Практико-орієнтований іспит**

##### **А40 "Іспит" (денна)**

Оцінка теоретичних знань та практичних навичок

## **9. Стратегія викладання та навчання**

### **9.1 Методи викладання та навчання**

Дисципліна передбачає навчання через:

MH1	Лекційне навчання
MH2	Кейс-орієнтоване навчання
MH3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
MH4	Навчання на основі досліджень (RBL)
MH5	Практикоорієнтоване навчання
MH6	Самостійне навчання
MH7	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання, які сприяють розвитку фахових здібностей, спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів, стимулюють до наукової діяльності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Здатність до міжособистісної взаємодії. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

### **9.2 Види навчальної діяльності**

НД1	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні.
НД2	Інтерпретація результатів лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження, тощо) та інструментальних (спірографії, УЗД, КТ, рентгенографія, спірографія, тощо) методів обстеження.
НД3	Електронне навчання у системах Google Meet, MIX learning
НД4	Написання і захист історії хвороби
НД5	Розбір клінічних кейсів.
НД6	Підготовка до іспиту
НД7	Підготовка та презентація доповіді
НД8	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД9	Виконання групового практичного завдання
НД10	Індивідуальний дослідницький проект (студентська наукова робота, стаття, тези, доповідь)

НД11	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД12	Підготовка до практичних занять

## 10. Методи та критерії оцінювання

### 10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибалльна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовільняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

### 10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Консультування викладача під час написання історії хвороби	Написання історії хвороби передбачає демонстрацію зміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.	Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану	Консультування викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за написання історії хвороби (5 балів максимум) та захист (5 балів максимум)

МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з індивідуальними проектами, і стандартизованім пакетом, пряме та непряме спостереження спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки
МФО4 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань
МФО5 Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань (клінічних кейсів)	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформувати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрутування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО6 Тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню теми.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Мінімальний відсоток успішного складання тестів - 60% правильних відповідей.
МФО7 Консультування викладача під час підготовування індивідуального дослідницького проекту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проекту

МФО8 Дискусії у фокус-групах	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинуті вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботі в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО9 Перевірка виконання практичних навичок	Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симулаторах.	Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навики	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих практичних навичок
МФО10 Консультування викладача під час підготовки презентації та виступу з доповіддю	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є здатність до чіткого формулювання та висловлювання своєї думки, використання сучасних методик ораторського мистецтва. Залучення здобувачів до підготовки власних доповідей сприяє формуванню вищезазначених навичок.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до підготовки доповіді та плану виступу.
МФО11 Тести (автоматизовані тести) для самоконтролю	Тестування дозволяє здобувачу перевірити власні результати навчання по завершенню дисципліни та готовність до здачі КРОКу-2.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Мінімальний відсоток успішного складання - 60 % правильних відповідей.
МФО12 Аналіз розуміння показників лабораторних та інструментальних методів обстеження	Ключовим фактором у проведенні диференціальної діагностики є комплексна оцінка стану пацієнта з врахуванням результатів лабораторних та інструментальних обстежень.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Надання викладачем коментарів щодо правильності інтерпритації результатів обстежень здобувачем та подальша дискусія розбіжностей.

### 10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: практично-орієнтований іспит (відповідно до регламенту проведення)	Складання практично-орієнтованого іспиту. До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби.	Відповідно до розкладу	здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів

<p><b>МСО2</b> Захист історії хвороби</p>	<p>Написання історії хвороби передбачає продемонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хвого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.</p>	<p>Відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6 балів</p>
<p><b>МСО3</b> Об'єктивне структуроване клінічне обстеження (OSCE)</p>	<p>Студент повинен підтвердити своє вміння обстежувати хвого, ставити правильний діагноз, призначати і проводити лікування, враховуючи індивідуальні особливості пацієнта із дотриманням основних принципів етики та деонтології. Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліні</p>	<p>Весь період вивчення дисципліни. На останньому занятті студент повинен скласти практичні навички</p>

МСО4 Тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знати по завершенню вивчення теми.	наприкінці кожної теми	студент отримує оцінку відповідно до кількості правильних відповідей, дана оцінка є складовою загального балу отриманого здобувачем з кожної теми.
МСО5 Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Формує навички самостійної діяльності в студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
<b>Перший семестр вивчення</b>	<b>200 балів</b>	
МСО1. Підсумковий контроль: практично-орієнтований іспит (відповідно до регламенту проведення)	<b>80</b>	
Складання практично-орієнтованого іспиту. До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби.	80	Hi
МСО2. Захист історії хвороби	<b>10</b>	
Написання та захист історії хвороби	10	Hi
МСО3. Об'єктивне структуроване клінічне обстеження (OSCE)	<b>40</b>	
	40	Hi
МСО4. Тестування	<b>30</b>	
	30	Hi
МСО5. Оцінювання рівня теоретичної підготовки	<b>40</b>	

		40	Hi
--	--	----	----

За кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці вираховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 110\*середнє арифметичне/5. За написання історії хвороби та її захист присвоюються такі бали: «5» – 5 балів, «4» – 4 бали, «3» – 3 бали, «2» – 0 балів. Загалом за написання і захист історії хвороби максимально можна отримати 10 балів, мінімально – 6. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 120, мінімальна – 72 (за умови виконання вимог навчальної програми). Іспит складається з 4 завдань (3 теоретичних питання та 1 практична задача), за кожне з яких присвоюється такі бали: «5» – 20 балів, «4» – 16 балів, «3» – 12 балів, «2» – 0 балів. Таким чином, максимальна кількість балів за іспит – 80, мінімальна – 48. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни: за призове місце у II турі студентської олімпіади з дисципліни або у конкурсі студентських наукових робіт – 12 балів, за участь у студентському науковому форумі у вигляді усної доповіді – 5 балів, за участь у науковому форумі у вигляді стендової доповіді – 4 бали, у вигляді публікації тез – 3 бали, при підборі відео матеріалу з дисципліни – 2 бали. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72), бали за індивідуальну самостійну роботу студента (не більше 12) та балів за іспит (не менше 48). Загальний бал з дисципліни не може бути більше ніж 200. Перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою.

## 11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

### 11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спіrogram, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Медичні споруди/приміщення та обладнання (КНП СОР "Сумська обласна клінічна лікарня", "Сумський обласний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення")
ЗН4	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН5	Медичне обладнання (спірометр, піکфлоуметр, небулайзер, електрокардіограф, ростомір, ваги, фіброгастроскоп, тонометр, фонендоскоп, капіляроскоп, глюкометр, інфузомат, тощо)
ЗН6	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання, тощо)
ЗН7	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо)

### 11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

<b>Основна література</b>	
1	Внутрішня медицина. Розділ "Пульмонологія" [Текст] : навч. посіб. / Л. Н. Приступа, О. В. Орловський, Г. А. Фадеєва та ін.; за заг. ред. Л. Н. Приступи. — СумДУ, 2021. — 200 с.
2	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика [Текст] : посібник: у 3-х т. Т.2 / С. Ралston, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: К. Юрко, В. Москалюк, Л. Мороз та ін. — пер. 23-го англ. вид. — Київ : Медицина, 2021. — 778 с.
3	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика [Текст] : посібник: у 3-х т. Т.3 / С. Ралston, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: I. Скрипник, О. Курята, Л. Соколова та ін. — пер. 23-го англ. вид. — Київ : Медицина, 2021. — 642 с.
4	Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник /Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. – 2019р. вид-во «Медицина» - 680с.
5	Методи дослідження в гематології: навч. посіб./І. О. Дудченко, Г. А. Фадеєва, В. В. Качковська, О. В. Орловський; за заг. ред. Л.Н. Приступи. – Суми : СумДУ, 2019. – 55 с.
<b>Допоміжна література</b>	
1	Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник /Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. – 2019р. вид-во «Медицина» - 584с.
2	Захворювання органів дихання в сімейній медицині [Текст] : навч. посіб / Л. С. Бабінець, І. О. Боровик, Л. В. Андріюк. — К. : Медицина, 2019. — 312 с.
3	Goldman-Cecil medicine [Текст]. V.1 / L. Goldman, L. Schafer, M. Crow etc. — 25-th ed. — Saunders: Saunders Elsevier, 2016. — 1489 р.
4	Internal Medicine [Електронний ресурс] : An Illustrated Radiological Guide / J. A. Al-Tubaikh ; by Jarrah Ali Al-Tubaikh. — 2nd ed. 2017. — Cham : Springer International Publishing, 2017. — XVI, 592 р..
5	Ковчун А.В., Кмита В.В., Бондаркова А.М., Приступа Л.Н. Механізми розвитку та клінічне значення анемії у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень // Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень, Т. 6, № 4. – 2018. – С. 359-370.
6	Villatoro, V. A Laboratory Guide to Clinical Hematology [Електронний ресурс] / V. Villatoro, M. To. — 1st ed. — University of Alberta, 2018. — 302 р.
7	Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини : підручник. Т. 1. Захворювання органів дихання. Захворювання органів травлення. Захворювання системи крові і кровотворних органів. Захворювання ендокринної системи / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця
8	Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк [та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. – 448 с.

9	Mayerle, J. Chronic Pancreatitis [Електронний ресурс] / J. Mayerle, G. Beyer. —2017.
<b>Інформаційні ресурси в Інтернеті</b>	
1	<a href="https://www.mdcalc.com/">https://www.mdcalc.com/</a>
2	<a href="https://empendium.com/ua/">https://empendium.com/ua/</a>
3	Цироз печінки та його ускладнення: практичні рекомендації 2018 р. Режим доступу: <a href="https://www.umj.com.ua/article/136497/tsiroz-pechinki-ta-jogo-uskladnennya-praktichni-rekomenda-tsiiyi-2018-r">https://www.umj.com.ua/article/136497/tsiroz-pechinki-ta-jogo-uskladnennya-praktichni-rekomenda-tsiiyi-2018-r</a>
4	Пневмоцистна пневмонія: оновлені клінічні рекомендації 2019 року. Режим доступу: <a href="https://www.umj.com.ua/article/140712/pnevmostistna-pnevmoniya-onovleni-klinichni-rekomendat-siyi-2019-roku">https://www.umj.com.ua/article/140712/pnevmostistna-pnevmoniya-onovleni-klinichni-rekomendat-siyi-2019-roku</a>
5	<a href="https://www.ers-education.org/e-learning/procedure-videos/">https://www.ers-education.org/e-learning/procedure-videos/</a>